

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 23.05.2001
KOM(2001) 278 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO
NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE**

**TULOSTAULU VAPAUTEEN, TURVALLISUUTEEN JA OIKEUTEEN
PERUSTUVAN ALUEEN TOTEUTUMISEN SEURAAMISEKSI EUROOPAN
UNIONISSA: PUOLIVUOTISPÄIVITYS**

(VUODEN 2001 ALKUPUOLISKO)

SISÄLLYS

1.	Johdanto	3
2.	EU:n yhteinen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikka	5
2.1.	Kumppanuussuhde lähtömaihin	5
2.2.	EU:n yhteinen turvapaikkajärjestelmä.....	6
2.3.	Kolmansien maiden kansalaisten oikeudenmukainen kohtelu.....	8
2.4.	Maahanmuuttovirtojen hallinta	11
3.	Todellinen Euroopan oikeusalue	14
3.1.	Oikeussuojan parempi saatavuus EU:ssa.....	14
3.2.	Oikeuden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen.....	16
3.3.	Yhtenäistämisen jatkaminen yksityisoikeuden alalla	19
4.	Rikollisuuden torjunta koko unionissa	21
4.1.	Rikosten ehkäiseminen unionin tasolla.....	21
4.2.	Yhteistyön tehostaminen rikollisuuden vastaisessa toiminnassa	23
4.3.	Eräiden rikollisuuden muotojen torjuminen.....	27
4.4.	Erityistoimet rahanpesun torjumiseksi.....	29
5.	Unionin sisä- ja ulkorajoihin sekä viisumipolitiikkaan liittyvät kysymykset, EY:n perustamissopimuksen 62 artiklan soveltaminen ja Schengenin säännösten siirtäminen yhteisön toimivaltaan.....	31
6.	Unionin kansalaisuus	34
7.	Yhteistyö huumeiden torjunnassa.....	34
8.	Ulkoisen toiminnan vahvistaminen	36
9.	Muut vireillä olevat aloitteet	37

1. JOHDANTO

Tampereella 15.–16. lokakuuta 1999 pitämässään kokouksessa Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota laatimaan ehdotuksen tulostauluksi, jonka avulla voidaan seurata jatkuvasti, kuinka Amsterdamin sopimuksessa, Wienin toimintasuunnitelmassa ja Tampereen päätelmissä vahvistettuja toimia vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luomiseksi toteutetaan ja kuinka asetetuissa määräajoissa pysytään. Komissio esitti maaliskuussa 2000 neuvostolle ja Euroopan parlamentille tiedonannon "Tulostaulu vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen toteutumisen seuraamiseksi Euroopan unionissa" (KOM(2000) 167, 24.3.2000). Tulostaulun lopullinen versio julkaistiin 29. toukokuuta 2000. Siihen oli otettu mukaan useita selvennyksiä, jotka perustuivat neuvoston kokouksessa 27. maaliskuuta 2000 tai sen jälkeen esitettyihin jäsenvaltioiden huomautuksiin.

Komissio on luvannut päivittää tulostaulun puolivuositain eli kerran puheenjohtajakaudessa. Ensimmäinen päivitys julkistettiin Ranskan puheenjohtajakaudella marraskuussa 2000 (asiakirja KOM(2000) 782, 30.11.2000).

Tulostaulun muoto, tavoitteet ja laajuus on pidetty ennallaan. Tähän päivitykseen on kuitenkin lisätty uusi luku, jossa käsitellään Tampereen päätelmiin ja Wienin toimintasuunnitelmaan liittyviä jäsenvaltioiden aloitteita.

Pääosa muutoksista on sarakkeessa "Tilanne", jonka osalta Tampereen Eurooppa-neuvoston toimielimille ja jäsenvaltioille asettamat tavoitteet muuttuvat sitä mukaa kuin vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luomisessa ja kehittämisessä edistytään.

Vaikka tulostaulun rakenne ei ole muuttunut, tämä päivitys avaa keskustelun, jota toimielimet käyvät Laekenissa joulukuussa 2001 pidettävään Eurooppa-neuvoston kokoukseen asti. Tuolloin on tarkoitus arvioida vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luomisessa saavutettua edistystä Tukholman Eurooppa-neuvoston maaliskuussa 2001 vahvistamien Tampereen päätelmien mukaisesti.

Toimielimet ovat jatkaneet työtään sen jälkeen, kun tulostaulu viimeksi päivitettiin marraskuussa 2000. Komissio on esittänyt säädösehdotuksia tai tiedonantoja muun muassa seuraavilla aloilla: yhtenäisen viisumin kaava, turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevat vähimmäisvaatimukset, EU:n alueella pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asema, lasten huoltoa koskevien päätösten vastavuoroinen tunnustaminen, oleskeluoikeutta koskevien yhteisön oikeusvälineiden uudelleenlaatiminen, tietoyhteiskunnan turvallisuuden lisääminen sekä huumekauppaa koskevat yhteiset määritelmät, kriminalisointi ja seuraamukset.

Myös muutamat jäsenvaltiot ovat esittäneet useita aloitteita, jotka ovat parhaillaan neuvoston käsiteltävänä.

Euroopan parlamentti on antanut lausuntonsa monista sille toimitetuista säädösehdotuksista. Jos parlamentti on pitänyt ehdotusta unionin poliittisten suuntaviivojen vastaisena, se on antanut kielteisen lausunnon.

Hyväksyttyjä tai todennäköisesti vielä Ruotsin puheenjohtajuuskaudella hyväksyttäviä oikeusvälineitä ovat muun muassa puitepäätos rikoksen uhrien asemasta ja säädökset väliaikaisen Eurojust-yksikön perustamisesta (pysyvä yksikkö on määrä perustaa joulukuussa 2001), tilapäisestä suojelusta sekä yksityisoikeudellisia asioita koskevan oikeudellisen verkoston ja järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen verkoston perustamisesta.

Joillakin aloilla on jo jääty jälkeen tavoitteista tai vaille näkyviä tai konkreettisia tuloksia. Wienin toimintasuunnitelmassa ja Tampereen päätelmissä asetettiin useiden tavoitteiden toteutumisen takarajaksi huhtikuu 2001, mutta aikataulussa ei ole pystytty pysymään. Tämä koskee muun muassa joitakin turvapaikan myöntämiseen liittyviä välineitä ja eräiden rikollisuuden muotojen kuten lahjonnan, huumekaupan ja tietokonerikollisuuden torjuntaa. Myös luovuttamista koskevien yleissopimusten ratifiointi sekä keskinäistä oikeusapua koskevan yleissopimuksen täytäntöönpano ja muutamat muut keskinäiseen oikeusapuun liittyvät aloitteet ovat viivästyneet.

Kukin toimielin on osaltaan vastuussa viivästyksistä. Komissio on esittänyt joitakin ehdotuksia myöhemmin kuin alun perin kaavailtiin. Viivästyneitä aloitteita ovat muihin kuin sopimusvelvoitteisiin sovellettavaa lakia koskevan Rooman yleissopimuksen tarkistaminen, ehdotus huumekauppaa koskevista yhteisistä määritelmistä, kriminalisoinnista ja seuraamuksista sekä ehdotus Dublinin yleissopimuksen tarkistamisesta. Sen sijaan komissio esittää jo ennen kesää Tampereen Eurooppa-neuvostossa sovittujen periaatteiden mukaiset turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan määrittelemistä koskevat ehdotuksensa. Neuvosto ei vielä ole päässyt yhteisymmärrykseen perheiden yhdistämistä koskevasta komission ehdotuksesta. Lisäksi on useita yleissopimuksia, joita osa jäsenvaltioista ei vielä ole ratifioinut.

Kuten edellä todettiin, työtä on kuitenkin tehty herkeämättä. Toisinaan tuloksena on ollut vain yksittäisiä toimia, joiden lisäarvo on vähäinen. Laekenin Eurooppa-neuvoston odotetaan toisaalta arvioivan saavutettua edistystä ja toisaalta kiinnittävän huomiota toteutumatta jääneisiin toimiin.

Tulostaulusta käy ilmi myös, että suunnitellut toimet eivät aina ole toteutuneet odotetussa muodossa. Tämä koskee muun muassa veropetosten torjuntaa ja täydentäviä keinoja rahanpesun torjumiseksi.

Siksi on syytä pohtia toisaalta tavoitteiden tärkeysjärjestystä ja toisaalta tehokkaimpia keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi sovitussa määrääjassa. Näin saataisiin aikaan riittävä paine pahimpien viivästysten korjaamiseksi.

2. EU:N YHTEINEN TURVAPAikka- JA MAAHANMUUTTOPOLITIikka

Turvapaikka ja maahanmuutto ovat erillisiä, mutta toisiinsa läheisesti kytkeytyviä asioita ja edellyttävät EU:n yhteisen politiikan kehittämistä. Siihen kuuluvat seuraavat osa-alueet:

2.1. Kumppanuussuhde lähtömaihin

Kumppanuussuhde lähtömaihin Muuttoliikettä ja siihen liittyviä poliittisia sekä ihmisoikeus- ja kehityskysymyksiä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti yhteistyössä lähtö- ja kauttakulkumaiden ja -alueiden kanssa. Näin pyritään yhteiseen kehitykseen kumppanuuden pohjalta.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Arvioida lähtö- ja kauttakulkumaita ja -alueita tarkoituksenmukaisen ja kokonaisvaltaisen lähestymistavan kehittämistä varten	Jatketaan turvapaikka- ja maahanmuuttoasioiden korkean tason työryhmän toimeksiantoa	Neuvosto ja komissio		Korkean tason työryhmä jatkaa työskentelyään Neuvosto hyväksyi kesäkuussa 2000 toimintasuunnitelman Albaniaa ja sen lähialueita varten Selvitys tähän mennessä hyväksyttyjen toimintasuunnitelmien toteutumisesta annettiin Nizzan Eurooppa-neuvostolle joulukuussa 2000
	Arvioidaan myös muita maita ja alueita uusien toimintasuunnitelmien laatimista silmällä pitäen	Neuvosto ja komissio	Huhtikuu 2001	Neuvoston hyväksymän raportin pohjalta laaditaan uusia toimintasuunnitelmia, joissa otetaan huomioon aiempien suunnitelmien toteuttamisesta saadut kokemukset. Ennen kuin uusien toimintasuunnitelmien kohdemaat ja -alueet voidaan valita, on päätettävä valintakriteereistä.
	Uuden rahoitusvälineen perustaminen lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa tehtävää yhteistyötä varten ¹	Neuvosto ja komissio	Mahdollisimman pian	Komissio valitsee budjettivallan käyttäjän päätöksen mukaisesti vuoden 2001 talousarviosta rahoitettavat valmistelutoimenpiteet (10 milj. euroa) Komissio esittää oikeusperustaa koskevan ehdotuksen vuoden 2001 alkupuoliskolla ²

¹ Euroopan parlamentin 30. maaliskuuta 2000 antaman päätöslauselman mukaisesti.

² Ks. myös taulukko kohdassa "Maahanmuuttovirtojen hallinta".

2.2. EU:n yhteinen turvapaikkajärjestelmä

Tavoitteena on soveltaa Geneven yleissopimusta täysimääräisesti ja kokonaisvaltaisesti, jolloin varmistetaan, että ketään ei palauteta takaisin vainottavaksi, eli noudatetaan edelleen palauttamiskiellon periaatetta.

Pitkällä aikavälillä olisi luotava yhteinen turvapaikkamenettely ja koko unionissa sovellettavat yhtenäiset säännöt turvapaikan myöntämiselle.

Turvapaikanhakijoiden liikkumista jäsenvaltioiden välillä on rajoitettava.

Pyritään aktiivisesti pääsemään sopimukseen jäsenvaltioiden yhteisvastuuseen perustuvasta järjestelmästä siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäistä suojelua varten.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Määrittää turvapaikkahakemuksen käsittelemisestä vastuussa oleva jäsenvaltio	Dublinin yleissopimuksen toimivuuden tarkastelu	Komissio suorittaa arvioinnin	2000	Komissio lähetti jäsenvaltioille kyselyn kesäkuussa 2000 Lopullinen arviointiraportti annettiin huhtikuussa 2001
	Säätelykriteerien ja -menettelyjen hyväksyminen (asetus)	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Komissio julkisti valmisteluasiakirjan maaliskuussa 2000 Komissio esittää ehdotuksen vuoden 2001 alkupuoliskolla
	Eurodac-järjestelmän viimeistely	Neuvosto ja komissio		Neuvosto antoi Eurodac-asetuksen joulukuussa 2000 Komissio kehittää keskusyksikköä yhteistyössä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa
Oikeudenmukainen ja tehokas turvapaikkamenettely	Hyväksytään pakolaisaseman myöntämistä tai peruuttamista koskevat vähimmäisvaatimukset tavoitteena mm. lyhentää turvapaikkamenettelyjen kestoa kiinnittäen erityistä huomiota lasten asemaan (direktiivi)	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Komissio esitti ehdotuksensa neuvostolle syyskuussa 2000
	Määritellään turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevat yhteiset vähimmäisvaatimukset kiinnittäen erityistä	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Neuvosto hyväksyi marraskuussa 2000 puheenjohtajamaa Ranskan laatimaan muistioon perustuvat päätelmät Komissio esitti ehdotuksen huhtikuussa 2001

	huomiota lasten asemaan (direktiivi)			
	Yhteinen turvapaikkamenettely	Komissio (osaksi)		Komissio esitti marraskuussa 2000 tiedonannon, jossa ehdotettiin kaksivaiheista menettelyä Komissio sitoutuu laatimaan ensi joulukuusta alkaen vuosittain raportin ensimmäisen vaiheen välineiden täytäntöönpanon edistymisestä
Turvapaikan saaneille yhtenäinen asema koko unionissa	Komission tiedonannon jälkeen on ehkä annettava säädös	Neuvosto komission ehdotuksesta		Komissio esitti tiedonannon marraskuussa 2000 (ks. ed. kohta)
	Pakolaisaseman tunnustamista ja sisältöä koskevien sääntöjen lähentäminen (direktiivi)	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2004	Komissio esittää direktiiviehdotuksen vuoden 2001 jälkipuoliskolla
Hyväksyä pakolaisia ja muita siirtymään joutuneita henkilöitä koskevia toimenpiteitä asianmukaisen aseman määrittämiseksi kaikille kansainvälisen suojelun tarpeessa oleville	Tilapäinen suojelu tilanteissa, joissa maahan tulee suuri joukko kansainvälistä suojelua tarvitsevia henkilöitä, jotka ovat joutuneet siirtymään kotiseudultaan (direktiivi)	Neuvosto komission ehdotuksesta	Mahdollisimman pian	Komissio esitti direktiiviehdotuksen toukokuussa 2000 Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa maaliskuussa 2001
	Toissijaisen suojelun muodot (direktiivi)	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2004	Komissio esittää direktiiviehdotuksen vuoden 2001 jälkipuoliskolla
Edistää pakolaisten ja muiden siirtymään joutuneiden henkilöiden vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolista jakautumista	Euroopan pakolaisrahaston perustaminen (päätos)	Neuvosto komission ehdotuksesta	Mahdollisimman pian	Neuvosto teki päätöksen syyskuussa 2000 Varainhoitovuosien 2000 ja 2001 toimintaa toteutetaan
	Perustetaan vararahasto sellaisia tilanteita varten, joissa maahan tulee suuri joukko pakolaisia	Neuvosto ja Euroopan parlamentti komission ehdotuksesta		Komissio tutkii vaihtoehtoja

2.3. Kolmansien maiden kansalaisten oikeudenmukainen kohtelu

Kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn ja oleskelun edellytyksiä koskevaa kansallista lainsäädäntöä on lähennettävä unionin talouden ja väestön kehityksestä laadittavan yhteisen arvion sekä lähtömaiden tilanteen perusteella.

On pyrittävä integrointipolitiikan avulla takaamaan jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskeleville kolmansien maiden kansalaisille EU:n kansalaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin verrattavissa olevat oikeudet ja velvollisuudet. Kyseisellä politiikalla on myös edistettävä syrjimättömyyttä sekä rasismia ja muukalaisvihan vastaisia toimenpiteitä.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Torjua kaikkia syrjinnän muotoja, erityisesti rasismia ja muukalaisvihaa ³	Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen riippumatta henkilön rodusta tai etnisestä alkuperästä (direktiivi)	Neuvosto komission ehdotuksesta	Kesä-joulukuu 2000	Neuvosto antoi direktiivin kesäkuussa 2000. Direktiivi on pantava täytäntöön heinäkuun 19. päivään 2003 mennessä
	Yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevien yleisten puitteiden luominen (direktiivi)	Neuvosto komission ehdotuksesta		Neuvosto antoi direktiivin marraskuussa 2000. Direktiivi on pantava täytäntöön joulukuun 2. päivään 2003 mennessä
	Parhaiksi havaittuihin toimintatapoihin ja kokemuksiin perustuvat ohjelmat (päätos)	Neuvosto komission ehdotuksesta		Neuvosto teki marraskuussa 2000 päätöksen yhteisön toimintaohjelmasta (2001–2006) jäsenvaltioiden työn tukemiseksi. Ohjelma käynnistettiin 1. tammikuuta 2001
	Vahvistetaan yhteistyötä Euroopan rasismia ja muukalaisvihan seurantakeskuksen sekä Euroopan neuvoston kanssa	Neuvosto / komissio		Keskus avattiin 7. huhtikuuta 2000. Toinen vuosikertomus julkaistiin joulukuussa 2000
	Tehostetaan poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rasismia ja	Neuvosto komission ehdotuksesta		Toinen kertomus 15. heinäkuuta 1996 hyväksytystä yhteisestä toiminnasta esitetään vuoden 2001 aikana Komissio esittää ehdotuksen puitepäätökseksi heinäkuuhun 2001 mennessä

³ Syrjimättömyyden edistämiseen sekä rasismia ja muukalaisvihan torjuntaan tähtäävät toimenpiteet koskevat kaikkia Euroopan unionin alueella oleskelevia henkilöitä, mutta erityisesti kolmansien maiden kansalaisia.

	muukalaisvihan torjumiseksi - yhteiset perusteet rasistisen ja muukalaisvihamielisen toiminnan kriminalisoimiseksi (puitepäätos) ⁴			
Lähentää kolmansien maiden kansalaisten maahanpääsyn ja oleskelun edellytyksiä koskevaa kansallista lainsäädäntöä	Arvioidaan EU:hun suuntautuvia nykyisiä ja tulevia pakolaisvirtoja väestömuutosten, työmarkkinatilanteen sekä lähtömaissa ja -alueilla vallitsevien muutto-paineiden perusteella	Neuvosto / komissio / jäsenvaltiot		Asiaa käsitellään marraskuussa 2000 esitetyssä komission tiedonannossa Komissio esittää vuoden 2001 jälkipuoliskolla tiedonannon avoimen koordinoinnin käyttöönottamisesta maahanmuuttopolitiikassa
	Maahantulon ja oleskelun edellytykset, kun tarkoituksena on (a) perheen yhdistäminen (b) opiskelu tai ammatillinen koulutus (c) palkkatyö tai itsenäinen ammatinharjoittaminen (direktiivit)	Neuvosto komission ehdotuksesta		Komissio esitti 1. joulukuuta 1999 Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksen oikeutta perheiden yhdistämiseen koskevaksi direktiiviksi Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa syyskuussa 2000 Komissio esittää vuoden 2001 jälkipuoliskolla ehdotukset direktiiveiksi maahanpääsystä palkkatyötä, opiskelua ja ammatillista koulutusta sekä muita tarkoituksia varten
	Pitkäaikaisten viisumien ja oleskelulupien myöntämistä koskevat vaatimukset ja menettelyt (direktiivi)	Neuvosto komission ehdotuksesta		
Lähentää kolmansien maiden kansalaisten oikeusasemaa koskevaa kansallista lainsäädäntöä	Määritellään yhdenmukaiset oikeudet (mm. oikeus oleskella maassa, saada koulutusta ja tehdä palkkatyötä tai toimia itsenäisenä ammatinharjoittajana), jotka myönnetään jäsenvaltiossa laillisesti myöhemmin määrítettävän ajan oleskelleille kolmansien maiden	Neuvosto komission ehdotuksesta		Neuvosto hyväksyi päätelmät marraskuussa 2000 Komissio esitti maaliskuussa 2001 ehdotuksen direktiiviksi EU:n alueella pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta

	kansalaisille (direktiivi)			
	Määritetään perusteet ja edellytykset, joiden mukaan kolmansien maiden kansalaisten voitaisiin sallia yhteisön kansalaisten ja heidän perheidensä tavoin asettautua mihin tahansa unionin valtioon ja työskennellä siellä, ottaen huomioon seuraukset yhteiskunnan tasapainon ja työmarkkinoiden kannalta (direktiivi)	Neuvosto komission ehdotuksesta		Komissio esittää vuoden 2001 jälkipuoliskolla tiedonannon avoimen koordinoinnin käyttöönottamisesta maahanmuuttopolitiikassa (ks. edellä)

2.4. Maahanmuuttovirtojen hallinta

Muuttovirtojen kaikkien vaiheiden hallintaa on tehostettava läheisessä yhteistyössä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa.

Laittoman maahanmuuton torjumista tehostetaan toimimalla siihen sekaantuneita rikollisverkostoja vastaan taaten samalla uhrien oikeudet.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Lisätä turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita koskevien tilasto- ja muiden tietojen vaihtoa (vaihtoon on sisällytettävä tilastojen lisäksi tietoja kansallisesta lainsäädännöstä ja politiikasta)	Neuvoston huhtikuussa 1998 hyväksymän toimintasuunnitelman jatkotoimenpiteet	Komissio yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa		Puheenjohtajamaa Ruotsi järjesti huhtikuussa 2001 seminaarin tilastoanalyysistä, joita tarvitaan yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan kehittämiseksi. Neuvosto hyväksyi asiaa koskevat päätelmät toukokuun lopussa 2001. Komissio laatii asiasta mietintöä
	Euroopan maahanmuuton (atk-) seurantakeskuksen perustaminen	Komissio		Valmistelutoimet (perustuvat aiempaan toteutettavuustutkimukseen) rahoitettu Odysseus-ohjelmasta; komission valmisteluasiakirja esitettiin jäsenvaltioiden asiantuntijoille kesäkuussa 2000
Ehkäistä tehokkaammin ihmiskauppaa ja maahanmuuttajien taloudellista riistoa	Hyväksytään ihmiskauppaan liittyvään järjestäytyneeseen rikollisuuteen kuuluvan rikollisen toiminnan tunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevat vähimmäissäännöt (puitepäätos) ⁵	Neuvosto komission ehdotuksesta		Komissio esitti joulukuussa 2000 ehdotuksen neuvoston puitepäättökseksi ihmiskaupan torjumisesta Puheenjohtajamaa Ranska esitti heinäkuussa 2000 kaksi aloitetta, jotka koskevat direktiiviä ja puitepäättöstä välitystoiminnan rangaistavuudesta Euroopan parlamentti antoi (hylkäävän) lausuntonsa helmikuussa 2001 Neuvosto tekee puitepäättöksen toukokuun lopussa 2001
	Rikollisverkostojen tunnistaminen ja hajottaminen asettamalla laittoman maahanmuuton torjuminen yhdeksi toiminnallisen yhteistyön ensisijaisista tavoitteista	Jäsenvaltiot / komissio / Europol		Yhteistyökehyksen luominen laittoman maahantulon torjumiseksi Kiinasta ja Länsi-Balkanilta Komissio esittää vuoden 2001 alkupuoliskolla tiedonannon laittoman maahanmuuton torjumisesta

⁵ Ks. myös taulukko kohdassa "Eräiden rikollisuuden muotojen torjuminen".

	Tutkitaan, voidaanko hyväksyä yhteiset säännöt ja yhdistää voimat laittomaan maahanmuuttoon liittyvien verkostojen tutkimiseksi ⁶			Neuvostossa (CIREFI) valmistellaan laittomaan maahanmuuttoon liittyvien verkostojen vastaisen toiminnan tehostamista (ks. edellä)
	Jatketaan kuljettajan vastuuta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamista (direktiivi)	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta		Puheenjohtajamaa Ranska esitti direktiivialoitteen heinäkuussa 2000 Euroopan parlamentti antoi (hylkäävän) lausuntonsa maaliskuussa 2001
Avustaa lähtö- ja kauttakulkumaita	Mahdollisuuksista lailliseen maahanmuuttoon ja ihmiskaupan kaikkien muotojen ehkäisemiseen kertovien tiedotuskampanjoiden suunnittelu	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Komissio esittää ehdotuksen uuden rahoitusvälineen perustamista koskevaksi oikeusperustaksi ja huolehtii budjettivallan käyttäjän päätöksen mukaisesti sen täytäntöönpanosta toteuttamalla valmistelutoimia vuoden 2001 aikana⁷
	Vapaaehtoisen kotiinpaluun edistäminen			
	Vahvistetaan mainittujen maiden viranomaisten valmiuksia, jotta ne pystyisivät tehokkaasti torjumaan ihmiskauppaa			
	Autetaan kolmansia maita huolehtimaan takaisinottoa koskevista velvoitteistaan suhteessa unioniin ja jäsenvaltioihin			

⁶ Siirretty taulukosta "Yhteistyön tehostaminen rikollisuuden vastaisessa toiminnassa".

⁷ Ks. myös taulukko kohdassa "Kumppanuussuhde lähtömaihin".

Luoda EU:lle johdonmukainen takaisinottoa ja kotiinpaluuta koskeva politiikka	Takaisinottosopimusten tekeminen Euroopan yhteisön ja kolmansien maiden tai maaryhmien välillä tai vakiolausekkeiden sisällyttäminen muihin näiden kanssa tehtäviin sopimuksiin	Neuvosto komission ehdotuksesta		Takaisinottosopimuksista neuvotellaan Venäjän, Pakistanin, Sri Lankan ja Marokon kanssa ja komissio on esittänyt suositukset neuvotteluohjeiksi takaisinottosopimusten tekemisestä Hongkongin ja Macaon kanssa
	Kotiuttamista koskevien yhteisten vähimmäisvaatimusten laatiminen	Neuvosto / komissio / jäsenvaltiot		Puheenjohtajamaa Ranska esitti heinäkuussa 2000 luonnoksen direktiiviksi karkotuspäätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta Euroopan parlamentti antoi (hylkäävän) lausuntonsa maaliskuussa 2001 Neuvosto antaa direktiivin toukokuun lopussa 2001 Komissio esittää vuoden 2001 jälkipuoliskolla tiedonannon yhteisestä kotiuttamispolitiikasta

3. TODELLINEN EUROOPAN OIKEUSALUE

Tavoitteena on, että kansalaisilla olisi yhtäläinen käsitys oikeudesta koko unionin sisällä. Oikeus on mielletävä arkielämää helpottavaksi asiaksi, jonka ansiosta henkilöt, jotka uhkaavat yksilöiden ja yhteiskunnan vapautta ja turvallisuutta, joutuvat vastuuseen teoistaan. Tämän edellytyksenä on sekä oikeussuojan parempi saatavuus että täysipainoinen oikeudellinen yhteistyö jäsenvaltioiden välillä.

3.1. Oikeussuojan parempi saatavuus EU:ssa

Todellisen Euroopan oikeusalueen on varmistettava, että yksityishenkilöt ja yritykset voivat saattaa asiansa tuomioistuimen tai viranomaisten käsiteltäväksi missä tahansa jäsenvaltiossa yhtä hyvin kuin omassa maassaan ilman, että jäsenvaltioiden oikeus- ja hallintojärjestelmien eroavuudet tai monimutkaisuus estävät heitä käyttämästä oikeuksiaan tai saavat oikeuksien käyttämisen vaikuttamaan hankalalta.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Varmistaa oikeusvarmuus ja oikeussuojan yhtäläinen saatavuus	Tiedotuskampanja ja unionin sisäistä oikeudellista yhteistyötä koskevien "käyttöohjeiden" julkaiseminen	Komissio		Komissio laatii vuoden 2001 aikana konkreettisia aloitteita, joiden avulla pyritään helpottamaan tiedonkulkua ja tehostamaan yhteisvaikutusta Euroopan oikeudellisen verkoston ja Euroopan neuvoston toiminnan kanssa
	Kansallisten viranomaisten verkoston ylläpitämisen pysyvän tietojärjestelmän perustaminen (yksityisoikeudellisia asioita koskeva Euroopan oikeudellinen verkosto)	Neuvosto komission ehdotuksesta	2001	Komissio esitti ehdotuksensa syyskuussa 2000 Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa huhtikuussa 2001 Neuvosto antaa säädöksen toukokuun lopussa 2001
	Ehdotus oikeusapua koskeviksi vähimmäisvaatimuksiksi	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	Komissio julkaisi vihreän kirjan helmikuussa 2000 ja järjesti kuulemistilaisuuden helmikuussa 2001 . Se esittää syyskuuhun 2001 mennessä ehdotuksen direktiiviksi oikeusavusta ja oikeudenkäyntimenettelyihin liittyvistä taloudellisista kysymyksistä
	Ehdotus vähäisiä siviili- ja kauppaoikeudellisia vaateita, riittämättömiä vaateita ja elatusvaateita koskeviksi yhteisiksi menettelysäännöiksi	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	Komissio esittää loppuvuodesta 2001 ehdotuksen riittämättömiä vaateita koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanomääräyksen käyttöönottamisesta; tavoitteena on vähimmäissäännösten antaminen väliaikaisten täytäntöönpanotoimien poistamiseksi Komissio julkaisee vuoden 2002 aikana vihreän kirjan riittämättömiä ja vähäisiä vaateita koskevien menettelysääntöjen lähentämisestä

	Ehdotus vaihtoehtoisen riitojenratkaisun vähimmäisvaatimuksiksi	Jäsenvaltiot ottavat käyttöön tarvittavat tuomioistuinten ulkopuoliset menettelyt	Huhtikuu 2004	Komissio on perustanut tuomioistuinten ulkopuolisten elinten kuluttajaverkoston (European Extra-Judicial Network eli EEJ-Net) Neuvosto hyväksyi toukokuussa 2000 päätelmät vaihtoehtoisesa riitojenratkaisumenettelystä Komissio julkaisee lokakuussa 2001 vihreän kirjan, jolla valmistellaan vähimmäisvaatimusten käyttöönottoa
Varmistaa oikeusvarmuus ja oikeussuojan yhtäläinen saatavuus	Laaditaan monikieliset lomakkeet, jotka hyväksytään vastavuoroisesti oikeudellisesti sitoviksi asiakirjoiksi valtioiden rajat ylittävissä oikeudenkäynneissä	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	Asiaa käsitellään myös vähäisiä vaateita koskevassa kyselyssä ja se sisällytetään eräiden siviiliprosessimenettelyjen yhdenmukaistamiseen tähtääviin hankkeisiin
Turvata oikeus vahingonkorvaukseen ja antaa apua rikosten uhreille	Laaditaan rikosten uhrien suojelemista koskevat vähimmäisvaatimukset	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	2002	Komissio antoi asiasta tiedonannon heinäkuussa 1999 Neuvosto teki maaliskuussa 2001 (Portugalin aloitteesta) puitepäätöksen uhrien asemasta rikosoikeudellisissa menettelyissä Euroopan parlamentin annettua asiasta lausuntonsa joulukuussa 2000
	Uudet säädökset uhrien vahingonkorvausjärjestelmien lähentämisestä	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	2004	Komissio julkaisee syyskuussa 2001 vihreän kirjan rikoksen uhreille suoritettavista vahingonkorvauksista

3.2. Oikeuden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen

Todellisen oikeusalueen on taattava oikeusvarmuus sekä yksityishenkilöille että talouden toimijoille. Siksi tuomioita ja muita oikeusviranomaisten päätöksiä on noudatettava ja ne on pantava täytäntöön koko EU:n alueella.

Tehostettu oikeuden päätösten ja tuomioiden vastavuoroinen tunnustaminen ja vaadittava lainsäädännön lähentäminen parantaisivat viranomaisten välistä yhteistyötä ja yksilön oikeuksien oikeudellista suojaa. Näin ollen Eurooppa-neuvosto kannattaa vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta ja katsoo, että sen pitäisi olla unionin oikeudellisen yhteistyön kulmakivi sekä yksityisoikeudellisissa että rikosasioissa.

Yksityisoikeudelliset asiat

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Parantaa viranomaisten välistä yhteistyötä ja yksilön oikeuksien oikeudellista suojaa tehostamalla oikeuden päätösten ja tuomioiden vastavuoroista tunnustamista ja lähentämällä tarvittaessa lainsäädäntöä ⁸	Toimenpideohjelma vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamiseksi siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa (vastavuoroista tunnustamista ja täytäntöönpanoa varten tarvittavat toimenpiteet; esteiden poistaminen vähäisten riitojen sekä perheoikeudellisten riita-asioiden osalta)	Neuvosto ja komissio hyväksyvät ohjelman	Ohjelman hyväksyminen vuoden 2000 lopussa	Neuvosto hyväksyi vastavuoroista tunnustamista koskevan ohjelman marraskuussa 2000. Ohjelma koskee neljää oikeusala: – ensimmäiseen oikeusalaan kuuluvat pilottihankkeet ovat käynnistysvaiheessa (vrt. kohta 3.1.4) – toisen oikeusalan osalta komissio julkisti maaliskuussa 2001 perheoikeuden alaan kuuluvissa asioissa annettavia tuomioita käsittelevän valmisteluasiakirjan. Lisäksi se esittää vuoden 2001 kuluessa säädösehdotuksen avioliittoa ja yhteisten lasten huoltoa koskevan asetuksen täydentämiseksi. – komissio käynnistää vuoden 2001 aikana kolmannen ja neljännen oikeusalan valmistelevia selvityksiä
	Ehdotus eräitä prosessioikeudellisia seikkoja koskeviksi vähimmäisvaatimuksiksi (rahasuorituksia koskeva uusi prosessilainsäädäntö)	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta		Komissio valmistelee säädösehdotusta julkaisemalla asiasta vihreän kirjan vuoden 2002 aikana (vrt. kohta 3.1.4)
	Aloitetaan eurooppalaista täytäntöönpanomääräystä koskeva valmistelutyö	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta		Toiminto on sisällytetty toimenpideohjelmaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamiseksi

⁸ Ks. myös taulukko kohdassa "Yhtenäistämisen jatkaminen yksityisoikeuden alalla".

				Komissio esittää vuoden 2001 loppuun mennessä ehdotuksen asetukseksi riitauttamattomia vaateita koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanomääräyksen käyttöönottamisesta; tavoitteena on vähimmäissäännösten antaminen väliaikaisten täytäntöönpanotoimien poistamiseksi (vrt. kohta 3.1.4) Komissio kehittää Ranskan aloitetta lasten tapaamisoikeudesta (vrt. kohta 3.2.1)
--	--	--	--	--

Rikosoikeudelliset asiat

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Varmistaa, että rikollisilla ei ole missään suojapaikkaa	Luovuttamista koskevien vuoden 1995 ja 1996 EU:n yleissopimusten ratifiointi	Jäsenvaltiot	Huhtikuu 2001	Itävalta, Suomi, Alankomaat, Ruotsi, Kreikka, Saksa, Tanska, Espanja ja Portugali ovat ratifioineet vuoden 1995 yleissopimuksen Suomi, Alankomaat, Portugali, Kreikka, Saksa, Tanska ja Espanja ovat ratifioineet vuoden 1996 yleissopimuksen
	Selvitys muodollisten luovutusmenettelyjen poistamisesta tuomion täytäntöönpanoa pakoilevien, rikoksesta tuomittujen henkilöiden osalta	Neuvosto komission ehdotuksesta	Vuoden 2001 loppu	Komissio esittää ehdotuksen lokakuuhun 2001 mennessä
	Nopeutetuista luovutusmenettelyistä säätäminen	Neuvosto komission ehdotuksesta	Vuoden 2001 loppu	Sisällytetään komission ehdotukseen (ks. ed. kohta)
	Tarkastellaan kysymyksiä, jotka liittyvät luovuttamiseen, kun epäilty ei ole läsnä oikeuskäsittelyssä	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	Sisällytetään komission ehdotukseen (ks. ed. kohta)
Varmistaa, että minkä tahansa jäsenvaltion tuomioistuimen päätökset ovat voimassa koko unionin alueella ⁹	Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamista koskeva toimenpideohjelma ja yksityiskohtaiset säädökset	Neuvosto / komissio	Ohjelma hyväksytään vuoden 2000 loppuun mennessä	Komissio esitti heinäkuussa 2000 tiedonannon rikosasioita koskevien lopullisten päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa toukokuussa 2001 Neuvoston ja komission yhteinen ohjelma hyväksyttiin marraskuussa 2000
	Ennen tuomiota annettujen määräysten vastavuoroinen tunnustaminen	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta		Ranska, Belgia ja Ruotsi tekivät helmikuussa 2001 varojen vallinnanrajoitusta ja todisteiden hukkaamiskieltoa koskevan aloitteen ¹⁰ Komissio esittää joulukuussa 2001 ehdotuksen puitepäätökseksi ennen

⁹

Ks. myös taulukko kohdassa "Eräiden rikollisuuden muotojen torjuminen" (esim. ihmisten salakuljetus, huumekauppa ja terrorismi).

¹⁰

Ks. myös taulukko kohdassa "Erityistoimet rahanpesun torjumiseksi".

			tuomiota annettujen määräysten vastavuoroisesta tunnustamisesta tietokonerikollisuutta koskevissa tutkimuksissa
Selvitys syytetoimien siirtämistä ja tuomioiden täytäntöönpanoa koskevan rajatylittävän yhteistyön tehostamisesta	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	Sisällytetty vastavuoroista tunnustamista koskevaan ohjelmaan (ks. ed.) Yhdistynyt kuningaskunta teki aloitteen vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta sakkorangaistuksiin tehtävästä puitepäätyksestä Saksa on esittänyt aloitteen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisen yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisestä yhteistyöstä tieliikenne rikkomusten käsittelyssä sekä niihin liittyvien sakkorangaistusten täytäntöönpanossa
Selvitys rikosrekisterin tietojen vaihtamisen laajentamisesta ja virallistamisesta	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	Sisällytetty vastavuoroista tunnustamista koskevaan ohjelmaan (ks. ed.)

3.3. Yhtenäistämisen jatkaminen yksityisoikeuden alalla

Oikeudellisen yhteistyön sujuvoittamiseksi ja oikeussuojan saatavuuden parantamiseksi on jatkettava oikeusjärjestelmien yhtenäistämistä ja parannettava niiden yhteensopivuutta.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Poistaa lakien ja menettelyjen eroavuuksista johtuvat esteet	Uusi prosessioikeudellinen lainsäädäntö rajatylittäviä oikeustapauksia varten (mm. väliaikaiset toimenpiteet, todisteiden vastaanottaminen, aikarajat)	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	Saksa esitti syyskuussa 2000 todisteiden vastaanottamista koskevan aloitteen. Prosessioikeudelliset kysymykset kuuluvat osaksi vastavuoroista tunnustamista koskevaan ohjelmaan Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa maaliskuussa 2001 Neuvosto antaa säädöksen toukokuun lopussa 2001
	Kokonaisselvitys yksityisoikeudellisten asioiden asianmukaisen käsittelyn esteistä ja miten ne voitaisiin poistaa	Neuvosto laatii selvityksen	Vuoden 2001 loppu	Komissio julkaisee kesäkuussa 2001 vihreän kirjan EU:n yksityisoikeudesta tavoitteenaan käynnistää laaja keskustelu mahdollisuuksista ja keinoista eräiden yksityisoikeuden aineellisten säännösten yhdenmukaistamiseksi
	Brysselin ja Luganon yleissopimusten viimeistely ¹¹	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Neuvosto antoi Brysselin yleissopimuksen korvaavan asetuksen joulukuussa 2000 Komissio on esittänyt neuvostolle suosituksen Haagin konferenssin puitteissa laadittavaa maailmanlaajuista yleissopimusta koskevista neuvotteluohjeista. Yleissopimusta käsittelevä diplomaattikokous pidetään kesäkuussa 2001. Komissio laatii parhaillaan ehdotusta suositukseksi neuvotteluohjeista yhteisön ja Lugano-maiden välillä tehtävää sopimusta varten
	Säädöksen laatiminen sopimuksenukoiisiin velvoitteisiin sovellettavasta laista	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2001	Komissio esittää asetusehdotuksen vuoden 2001 loppuun mennessä
	Vuoden 1980 Rooman yleissopimuksen tarkistaminen (tarvittaessa)	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2001	Komissio julkaisee alkuvuodesta 2002 vihreän kirjan ja esittää tarvittaessa sen jälkeen asetusehdotuksen

¹¹

Ks. myös taulukko kohdassa "Oikeuden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen".

	Alustava selvitys avioeroon sovellettavaa lakia koskevan säädöksen laatisesta	Neuvosto / komissio	Huhtikuu 2004	Neuvosto teki toukokuussa 2000 kyselyyn perustuvan vertailevan selvityksen kansallisista säädöksistä ja jäsenvaltioiden kannoista Komissio käynnistää täydentävän selvityksen vuoden 2001 kuluessa
	Alustava selvitys aviovarallisuussuhteisiin liittyviä asioita ja perintöasioita koskevasta toimivallasta ja niihin sovellettavasta laista	Neuvosto / komissio	Huhtikuu 2004	Kysymys tuomioistuinten toimivallasta ja tuomioiden tunnustamisesta on osa vastavuoroista tunnustamista koskevaa ohjelmaa (ks. kohta 3.2.1)

4. RIKOLLISUUDEN TORJUNTA KOKO UNIONISSA

Unionin laajuisia toimia kaikkien rikollisuuden muotojen torjumiseksi, vakava järjestäytynyt ja valtioiden rajat ylittävä rikollisuus mukaan luettuna, pitäisi kehittää tasapainoisesti turvaten samalla yksilöiden sekä talouden toimijoiden vapaus ja lainmukaiset oikeudet.

Tässä yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemistä ja valvontaa koskevaan "Euroopan unionin strategiaan uuden vuosituhannen alussa". Tähän lukuun on sisällytetty joitakin mainitussa strategiassa suositeltuja toimia, jotka täydentävät Tampereen huippukokouksen päätelmiä.

4.1. Rikosten ehkäiseminen unionin tasolla

Kaikkien rikollisuuden muotojen, niin järjestäytyneen kuin muunkin rikollisuuden, tehokas torjuminen edellyttää laaja-alaisia ennaltaehkäiseviä toimia.

Rikosten ehkäisemistä koskeva näkökulma on sisällytettävä kaikkiin rikollisuuden vastaisiin EU:n ja jäsenvaltioiden toimiin ja ohjelmiin.

Kansallisten rikosten ehkäisemisjärjestöjen yhteistyötä on vahvistettava ja sen painopistealueet on määritettävä.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Ehkäistä rikollisuutta vähentämällä tilaisuuksia siihen	Yhteisten prioriteettien määrittäminen ja kehittäminen – poliittiset suuntaviivat – otettava huomioon uutta lainsäädäntöä laadittaessa; uuden lainsäädännön rikoksia ehkäisevän vaikutuksen arviointi	Neuvosto / komissio / jäsenvaltiot		Komissio esitti marraskuussa 2000 tiedonannon rikollisuuden ehkäisemisestä Euroopan unionissa. Tiedonannossa ehdotettiin järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemistä käsittelevän eurooppalaisen foorumin ja uuden Hippokrates-ohjelman perustamista Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa Hippokrates-ohjelmasta huhtikuussa 2001 Foorumin ensimmäinen kokous on määrä pitää toukokuun puolivälissä 2001 Joulukuussa 1998 annetun neuvoston päätöslauselman mukainen komission ja Europolin yhteinen raportti järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemistä koskevasta eurooppalaisesta strategiasta annettiin maaliskuussa 2001
	Rikosten ehkäisemistä koskevan näkökulman	Neuvosto / komissio / jäsenvaltiot		

	sisällyttäminen rikollisuudenvastaisiin toimiin ja ohjelmiin koko EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla – neuvoston poliittiset suuntaviivat			
Vahvistaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä	Parhaiden toimintatapojen vaihto ja yhteistyö painopistealueilla rikosten ehkäisemisestä vastaavien kansallisten viranomaisten välillä, mahdollisesti perustamalla yhteisön rahoittama ohjelma mm. nuoriso-, kaupunki- ja huumausainerikollisuuden torjumiseksi Ehkäistä järjestäytyneen rikollisuuden tunkeutuminen laillisen talouden eri sektoreille	Neuvosto / komissio / jäsenvaltiot	2001	Komission tiedonantoon sisältyy ehdotus rahoitusvälineestä (Hippokrates-ohjelma, ks. ed. kohta) Ranska ja Ruotsi esittivät marraskuussa 2000 aloitteen rikollisuutta ehkäisevän verkoston perustamista koskevasta neuvoston päätöksestä Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa maaliskuussa 2001 Neuvosto tekee päätöksen toukokuun lopussa 2001

4.2. Yhteistyön tehostaminen rikollisuuden vastaisessa toiminnassa

Todellisella oikeusalueella rikollisille ei saa antaa mahdollisuutta käyttää hyväkseen jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien eroja.

Korkeatasoisen suojan antaminen kansalaisille edellyttää jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisilta nykyistä tiiviimpää yhteistyötä, jota on hyödynnettävä mahdollisimman laajasti tutkittaessa valtioiden rajat ylittävää rikollisuutta.

Amsterdamin sopimuksessa laajennettiin Europolin toimivaltuuksia ja tunnustettiin siten sen keskeinen asema järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemiseen ja torjumiseen tähtäävässä eurooppalaisessa yhteistyössä.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Koordinoita ja tarvittaessa keskittää oikeusmenettelyjä	Yhteisten tutkintaryhmien perustaminen ensimmäisenä askeleena huumausaine- ja ihmiskaupan sekä terrorismin torjumiseksi - valtioiden rajat ylittävää rikollisuutta tutkittaessa		Viipymättä	Neuvosto hyväksyi toukokuussa 2000 keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan yleissopimuksen, jonka 13 artiklassa määrätään yhteisten tutkintaryhmien perustamisesta Puheenjohtajamaa Portugali teki maaliskuussa 2000 aloitteen yleissopimuksen 13 artiklan soveltamisesta jo ennen sopimuksen voimaantuloa. Asian käsittelyä on lykätty
	Perustetaan kansallisia syyttäjistä, tuomareista tai poliiseista koostuva yksikkö – Eurojust	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Vuoden 2001 loppu	Neuvosto teki joulukuussa 2000 päätöksen väliaikaisen yksikön perustamisesta tammikuussa 2001 (Ranskan aloitteesta). Yksikkö aloitti toimintansa maaliskuussa 2001 Yksikön lopullisesta muodosta on keskusteltu alustavasti jäsenvaltioiden (Ranska, Portugali, Ruotsi, Belgia ja Saksa) aloitteiden pohjalta. Komissio esitti asiasta tiedonannon marraskuussa 2000 Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa toukokuussa 2001
	Toteutetaan Euroopan oikeudellinen verkosto ja kehitetään sitä edelleen	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2001	Televiestintäverkkoa koskeva pilottihanke käynnistetään elokuussa 2001
	Toimivaltaristiriitojen ehkäisemiseksi tutkitaan mahdollisuutta kerätä tietoja siitä, käsitelläänkö eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa samoihin rikoksiin liittyviä asioita	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	Osa vastavuoroista tunnustamista koskevaa ohjelmaa (ks. kohta 3.2) Komissio esittää vuoden 2001 loppuun mennessä tiedonannon toimivallan määräytymisperusteista rikosoikeudellisissa asioissa

Antaa mahdollisimman tehokasta keskinäistä oikeusapua	Keskinäistä oikeusapua rikosasioissa koskevan yleissopimuksen hyväksyminen, ratifiointi ja täytäntöönpano	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	Huhtikuu 2001	Neuvosto hyväksyi yleissopimuksen toukokuussa 2000 Jäsenvaltioiden oli määrä ottaa sopimuksen mukaiset menettelyt käyttöön tammikuuhun 2001 mennessä¹²
	Pohditaan järjestelyjä, jotka mahdollistaisivat sen, että jäsenvaltion viranomaiset toimivat toisen jäsenvaltion alueella	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2001	
	Selvitys yhdenmukaisten tietosuojasääntöjen laatimisesta	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2001	Neuvosto teki lokakuussa 2000 päätöksen yhteisen sihteeristön perustamisesta tietosuojan valvontaviranomaisia (Europol, SID, SIS) varten Neuvosto käsittelee puheenjohtajamaa Ranskan aloitteeseen perustuvaa päätöslauselmaehdotusta (perustuu aiempaan Portugalin ehdotukseen)
Suojella rikoksen uhrien oikeuksia ja tukea heitä	Vähimmäisvaatimusten laatiminen	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2001	Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa joulukuussa 2000 Neuvosto teki maaliskuussa 2001 puitepäätöksen rikoksen uhrien asemasta rikosoikeudenkäynneissä (Portugalin aloite) – (ks. kohta 3.1)
Kehittää operatiivista poliisiyhteistyötä ja lainvalvontakoulutusta EU:n tasolla	Euroopan johtavien poliisiviranomaisten toimintaryhmän perustaminen	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	2001	Toimintaryhmän kolmas kokous pidettiin maaliskuussa 2001. Ryhmä kokoontuu ainakin kerran puheenjohtajakaudessa .
	Yhteensopivien rikostiedustelujärjestelmien perustaminen jäsenmaissa	Tarvitaan neuvoston päätös		
	Euroopan poliisiakatemian perustaminen – aluksi nykyisten kansallisten oppilaitosten välisenä verkostona – myös hakijamaat voisivat osallistua	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	2001	Neuvosto teki joulukuussa 2000 päätöksen Euroopan poliisiakatemian Cepolin perustamisesta (Portugalin aloitteesta). Akatemia on toiminut tammikuun 1. päivästä 2001 jäsenvaltioiden poliisiopistojen verkostona. Ranska, Saksa ja Espanja ovat käynnistäneet vuonna 2001 yhteisiä koulutusaloitteita, joiden avulla kehitellään Cepolin lopullista toimintamuotoa

¹²

Ks. myös taulukko kohdassa "Oikeuden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen".

Tehostaa tulliyhteistyötä rikostorjunnan alalla ja tietotekniikan hyödyntämisessä	Tullitietojärjestelmää (SID) koskevan yleissopimuksen ja Napoli II -yleissopimuksen täytäntöönpano	Jäsenvaltiot	Käynnissä	Napoli II -yleissopimuksen ovat ratifioineet Kreikka, Espanja, Ranska ja Ruotsi. Kolme jälkimmäistä ovat sopineet yleissopimuksen soveltamisesta keskenään. Puheenjohtajamaa Ranska laatii ohjeet yleissopimuksen täytäntöönpanosta SID-yleissopimuksen (kolmas pilari) ovat ratifioineet Tanska, Kreikka, Italia, Saksa, Portugali, Ranska, Espanja, Ruotsi, Suomi ja Yhdistynyt kuningaskunta. Pöytäkirjan yleissopimuksen väliaikaisesta voimaantulosta ovat ratifioineet näistä kaikki paitsi Italia ja Portugali. Pöytäkirjaa sovelletaan marraskuusta 2000 lähtien niiden jäsenvaltioiden välillä, jotka ovat ratifioineet sen
	Tehostetaan lainvalvontayhteistyötä salakuljetusta vastaan			Italia teki maaliskuussa 2000 salakuljetusta koskevan aloitteen
Vaalia järjestäytyneen rikollisuuden vastaista kansainvälistä yhteistyötä	Järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen ja sen lisäpöytäkirjojen hyväksyminen ja ratifiointi	Neuvosto / jäsenvaltiot / komissio	Allekirjoitetaan vuoden 2000 lopussa	Järjestäytyneen rikollisuuden vastainen YK:n yleissopimus ja ihmiskauppaa sekä maahanmuuttajien salakuljetusta koskevat pöytäkirjat allekirjoitettiin ja avattiin ratifiointia varten joulukuussa 2000; asiakirjat on määrä ratifioida pikaisesti Ampuma-aseita koskevaa pöytäkirjaa koskevat neuvottelut saatiin päätökseen helmikuussa 2001
Vahvistaa Europolin asemaa rikollisuuden torjuntaa ja ehkäisemistä koskevan eurooppalaisen yhteistyön toteuttajana antamalla sille tarvittavaa tukea ja resursseja	Laajennetaan Europolin toimivaltaa kaikkeen rahanpesuun riippumatta siitä, minkä tyyppisestä rikoksesta peityt varat ovat peräisin	Neuvosto jäsenvaltion aloitteesta		Neuvosto antoi marraskuussa 2000 säädöksen Europolin toimivaltuuksien laajentamisesta rahanpesun torjuntaan (Portugalin aloite)
	Selvitys vireillä olevia asioita koskevan tietokannan perustamisesta	Europol / neuvosto		
	Valtuutetaan Europol valmistelemaan jäsenvaltioiden viranomaisten tutkimuksia tietyillä aloilla, ml. yhteisten tutkintaryhmien operatiiviset toimet	Tarvitaan neuvoston päätös	Huhtikuu 2004 Eräiden alojen osalta välittömästi	Neuvosto hyväksyi marraskuussa 2000 ehdotuksen suositukseksi Europolin avusta yhteisille tutkintaryhmille
	Säädetään toimenpiteistä, joiden mukaan Europol voisi pyytää jäsenvaltioiden viranomaisia suorittamaan tai koordinoimaan	Neuvosto jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	

	tutkimuksia tietyissä tapauksissa sekä kehittää erityisosaamista, jonka se voisi asettaa jäsenvaltioiden käyttöön niiden tukemiseksi järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvien tapausten tutkinnassa			
	Pohditaan, onko Europol-yleissopimusta tarvetta tarkistaa uusien toimivaltuuksien sekä demokraattisen valvonnan ja tuomioistuINVALVONNAN osalta	Neuvosto / komissio		Komissio esittää vuoden 2001 loppuun mennessä ehdotuksen neuvoston päätökseksi Europol-sopimuksen muuttamisesta demokraattisen valvonnan ja tuomioistuINVALVONNAN osalta sekä jäsenvaltioiden eräiden tutkimustoimenpiteiden valmistelun helpottamisesta TuomioistuINVALVONTAA tarkastellaan Eurojustin perustamisen yhteydessä Puheenjohtajamaa Ruotsi esittää ehdotuksen Europolin toimivaltuuksien laajentamisesta kaikkiin Europol-sopimuksen liitteessä mainittuihin järjestäytyneen rikollisuuden muotoihin

4.3. Eräiden rikollisuuden muotojen torjuminen

Kansallisen rikoslainsäädännön osalta pyrkimyksissä sopia yhteisistä määritelmistä, kriminalisoinnista ja seuraamuksista olisi keskityttävä ensimmäisessä vaiheessa vain muutamaa erityisen tärkeisiin aloihin. On tehtävä sopimukset yhteisistä määritelmistä, kriminalisoinnista ja seuraamuksista vakavan järjestäytyneen rikollisuuden ja valtioiden rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi, jotta voidaan turvata yksilöiden ja talouden toimijoiden vapaus ja lainmukaiset oikeudet.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Hyväksyä koko EU:n kattava yhteinen lähestymistapa rajat ylittävään rikollisuuteen	Kriminalisoidaan ihmiskauppa ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö ¹³ kiinnittäen erityistä huomiota Internetissä välitettävään lapsipornografiaan ¹⁴	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Komissio esitti joulukuussa 2000 ehdotukset puitepäätoiksi ihmiskaupan torjumisesta ja lasten seksuaalisen hyväksikäytön sekä lapsipornografian torjumisesta Euroopan parlamentti antaa lausuntonsa kesäkuussa 2001
	Huumekauppaa koskevat yhteiset määritelmät, kriminalisointi ja seuraamukset ^{15,16}	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Komissio sai maaliskuussa 2001 valmiiksi selvityksen huumekaupan torjumiseen liittyvistä EU:n jäsenvaltioiden säännöksistä ja määräyksistä Komissio esittää vuoden 2001 alkupuoliskolla ehdotuksen puitepäätokeksi huumekauppaan liittyvän rikollisen toiminnan tunnusmerkistöä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta
	Lahjontaa koskevat yhteiset määritelmät, kriminalisointi ja seuraamukset	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Komissio julkistaa valmisteluasiakirjan vuoden 2001 jälkipuoliskolla
	Ympäristörikoksia koskevat yhteiset määritelmät, kriminalisointi ja seuraamukset	Neuvosto	Huhtikuu 2001	Tanska teki aloitteen tammikuussa 2000 Neuvosto ilmaisi syyskuussa 2000 hyväksyntänsä EU:n yhteisen säännösten laatimiselle. Huomattava määrä keskeistä yhteisölainsäädäntöä on jo tullut voimaan Komissio esitti maaliskuussa 2001 Tanskan aloitetta täydentävän direktiiviehdotuksen ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin

¹³ Ks. myös taulukko kohdassa "Maahanmuuttovirtojen hallinta"

¹⁴ Ks. myös taulukko kohdassa "Oikeuden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen".

¹⁵ Ks. myös taulukko kohdassa "Yhteistyö huumeiden torjunnassa".

¹⁶ Ks. myös taulukko kohdassa "Oikeuden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen".

	Ehdotus yhteisistä perusteista hulinanmin kriminalisoimiseksi	Neuvosto jäsenvaltion aloitteesta		Oisin-ohjelmasta on rahoitettu hanketta, jossa arvioidaan eri tahojen yhteistyötä Euro 2000 -kisojen aikana. Tulokset oli määrä julkaista huhtikuun lopulla 2001. Belgialta ja/tai Alankomailta odotetaan vuoden 2001 loppuun mennessä aloitteita EU:n yhteisistä toimenpiteistä
	Rasismia ja muukalaisvihaa koskevat yhteiset määritelmät, kriminalisointi ja seuraamukset (puitepäättös)	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2004	Toinen kertomus 15. heinäkuuta 1996 hyväksytyn yhteisen toiminnan toteuttamisesta oli määrä antaa vuoden 2000 lopussa. Se esitettäneen vuoden 2001 aikana¹⁷ Komissio esittää ehdotuksen puitepäättökseksi heinäkuuhun 2001 mennessä
	Yhteiset määritelmät tietoverkkorikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä yhteiset perusteet huipputeknologiaa hyödyntävän rikollisuuden kriminalisoimiseksi ja seuraamuksiksi	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Komissio esitti tammikuussa 2001 tiedonannon " Turvallisempaan tietoyhteiskuntaan tietojärjestelmien turvallisuutta parantamalla ja tietokonerikollisuutta ehkäisemällä " Komissio esittää heinäkuuhun 2001 mennessä ehdotuksen puitepäättökseksi tietojärjestelmiin murtautumisesta
Hyväksyä koko EU:n kattava yhteinen lähestymistapa rajat ylittävään rikollisuuteen	Kriminalisoidaan muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvät petokset	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Neuvosto pääsi asiasta periaatesopimukseen toukokuussa 2000 Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa heinäkuussa 2000 Neuvosto antaa säädöksen toukokuun lopussa 2001 Komissio esitti vuoden 2000 lopussa toimintasuunnitelman ennaltaehkäisevistä toimista
	Euron väärentämistä koskevat yhteiset määritelmät, kriminalisointi ja seuraamukset	Neuvosto / komissio / jäsenvaltiot	Huhtikuu 2001	Neuvosto teki toukokuussa 2000 puitepäättöksen euron väärentämisen rikosoikeudellisista seuraamuksista Komission asetusehdotuksesta päästiin periaatesopimukseen helmikuussa 2001 Ranska teki aloitteen euron suojaamista koskevan päätösehdotuksen ja neuvoston päätelmiä koskevan ehdotuksen laatimisesta Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa toukokuun alussa 2001
	Kriminalisoidaan julkisiin tarjouskilpailuihin liittyvät petokset	Neuvosto jäsenvaltion aloitteesta	Huhtikuu 2001	Saksa esitti aloitteen maaliskuussa 1999
	Lujitetaan yhteisön taloudellisten etujen suojaamista koskevaa	Neuvosto ja Euroopan parlamentti		Komissio esitti kesäkuussa 2000 tiedonannon kokonaisvaltaisesta petostentorjuntastrategiasta

	oikeudellista kehystä	komission ehdotuksesta		Toimintasuunnitelma vuosiksi 2001-2002 esitetään lähiaikoina Komissio esittää heinäkuuhun 2001 mennessä ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yhteisöjen taloudellisten etujen rikosoikeudellisesta suojaamisesta Komissio julkaisee vuoden 2001 loppuun mennessä vihreän kirjan yhteisöjen taloudellisten etujen rikosoikeudellisesta suojaamisesta Komissio esittää vuoden 2001 loppuun mennessä ehdotuksen asetukseksi yhteistyömekanismista yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavan rikollisen toiminnan torjumiseksi (mm. alv:n ja rahanpesun alalla)
	Terrorismiin liittyvien rikosten yhteiset määritelmät, kriminalisointi ja seuraamukset ¹⁸	Neuvosto komission ehdotuksesta		Komissio esittää lokakuuhun 2001 mennessä ehdotuksen neuvoston puitepäätökseksi terrorismista
	Veropetosten yhteiset määritelmät, kriminalisointi ja seuraamukset	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta		

4.4. Erityistoimet rahanpesun torjumiseksi

Rahanpesu on keskeisellä sijalla järjestäytyneessä rikollisuudessa. Se on kitkettävä kaikkialta, missä sitä esiintyy. Siksi on ryhdyttävä konkreettisiin toimiin, jotta rikoksen tuottama hyöty voidaan jäljittää, jäädyttää, takavarikoida ja tuomita menetetyksi.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Riistää rikollisilta rikoksen tuottama hyöty	Talousrikoksia (puitepäättös) ja rahanpesua koskeva yleissopimus	Neuvosto Ranskan aloitteesta		Puheenjohtajamaa Ranska on esittänyt luonnoksen puitepäätökseksi rahanpesun torjunnasta. Neuvosto pääsi asiasta periaatesopimukseen lokakuussa 2000 Parlamentti antoi lausuntonsa marraskuussa 2000 Neuvosto antaa säädöksen toukokuun lopussa 2001 Parhailaan käsitellään (Ranskan aloitteeseen perustuvaa) luonnosta yleissopimukseksi keskinäisestä oikeusavusta järjestäytyneen rikollisuuden, rahanpesun ja talousrikollisuuden torjumiseksi
	Konkreettiset toimet, joiden avulla rikoksen tuottama hyöty voidaan jäljittää, jäädyttää, takavarikoida ja			Ranska, Belgia ja Ruotsi tekivät helmikuussa 2001 varojen vallinnanrajoitusta ja todisteiden hukkaamiskieltoa koskevan aloitteen

¹⁸

Ks. myös taulukko kohdassa "Oikeuden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen".

	tuomita menetetyksi			
Lisätä tietämystä ja valmiutta torjua rahanpesuun liittyvää toimintaa	Pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön rahanpesua koskevan direktiivin säännökset ja vuoden 1990 Strasbourgin yleissopimuksen määräykset sekä rahanpesunvastaisen toimintaryhmän suositukset myös kaikilla jäsenvaltioihin riippuvuussuhteessa olevilla alueilla	Jäsenvaltiot		Luxemburg ei ole vielä ratifioinut vuoden 1990 yleissopimusta Laajennettu neuvosto (ECOFIN/YOS) antoi asiasta päätelmät lokakuussa 2000
	Hyväksytään ehdotus rahanpesusta annetun direktiivin tarkistamisesta	Neuvosto ja Euroopan parlamentti	Mahdollisimman pian	Neuvosto hyväksyi yhteisen kannan marraskuussa 2000 Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa asian toisessa käsittelyssä huhtikuussa 2001
	Nopeutetaan nykyisten rahanpesun selvittelykeskusten välistä tiedonvaihtoa ja annetaan oikeusviranomaisille ja rahanpesun selvittelykeskuksille oikeus saada tietoja riippumatta pankki- ja liikesalaisuutta koskevista säännöksistä	Neuvosto Suomen aloitteesta		Neuvosto teki lokakuussa 2000 Suomen aloitteeseen perustuvan päätöksen
	Kehitetään yhteisiä normeja sen estämiseksi, että yhtiöitä, joiden kotipaikka sijaitsee unionin lainkäyttövaltaan kuulumattomalla alueella, käytetään hyväksi rikoksen tuottaman hyödyn kätkemisessä ja rahanpesussa	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot		
	Laaditaan selvitys, josta käyvät ilmi kansainvälistä yhteistyötä haittaavat jäsenvaltioiden pankki-, rahoitus- ja yhtiöoikeuden säännökset	Komissio		Laajennetun neuvoston (ECOFIN/YOS) lokakuussa 2000 antamissa päätelmissä kehoitettiin komissiota laatimaan asiasta selvitys. Selvitys valmistuu vuoden 2001 loppuun mennessä
	Ehkäistään käteismaksujen liian laaja käyttö ja tutkitaan kasinoiden ja muiden	Komissio käynnistää tutkimuksen	Joulukuu 2003	

	uhkapelipaikkojen roolia			
	Varmistetaan sähköisten rahansiirtojen seurattavuus	Neuvosto / komissio	Joulukuu 2001	
	Laajennetaan Europolin toimivaltaa kaikkeen rahanpesuun ¹⁹ riippumatta siitä, minkä tyyppisestä rikoksesta pestyt varat ovat peräisin	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta		Parlamentti antoi lausuntonsa marraskuussa 2000 Neuvosto teki marraskuussa 2000 (Portugalin aloitteesta) päätöksen Europolin toimivallan laajentamisesta kaikkeen rahanpesuun
	Kehitetään rahanpesun vastaisia normeja yhteistyössä verokeitaiden kanssa Tuetaan verokeitaisiin kohdistuvia kansainvälisiä toimia	Neuvosto / komissio / jäsenvaltiot		Laajennetun neuvoston (ECOFIN/YOS) lokakuussa 2000 antamien päätelmien mukaan rahanpesunvastaisen toimintaryhmän päättämät vastatoimet toteutetaan yhteisesti ja viipymättä. Toimista voidaan päättää kesäkuussa 2001
	Laaditaan mallisopimus verokeitaiden kanssa käytäviä neuvotteluja varten		Joulukuu 2001	Laajennetun neuvoston (ECOFIN/YOS) lokakuussa 2000 antamien päätelmien mukaan pitkän aikavälin tavoitteena on tehdä sopimukset verokeidasmaiden ja -alueiden kanssa
	Tutkitaan mahdollisuuksia - yhtenäistää ja vahvistaa rajatylittävän käteisrahaliikenteen seurantaa koskevia jäsenvaltioiden säännöksiä - jäsenvaltioiden mahdollisuuksia säätää tällaista lainsäädäntöä - jäsenvaltioiden välisen tietojenvaihdon järjestämistä	Komissio	Heinäkuu 2001	Laajennetun neuvoston (ECOFIN/YOS) lokakuussa 2000 antamien päätelmien mukaan komissio tutkii yhteisön välineen käyttökelpoisuutta

5. UNIONIN SISÄ- JA ULKORAJOIHIN SEKÄ VIISUMIPOLITIikkaan LIITTYVÄT KYSYMYKSET, EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 62 ARTIKLAN SOVELTAMINEN JA SCHENGENIN SÄÄNNÖSTÖN SIIRTÄMINEN YHTEISÖN TOIMIVALTAAN

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Kehittää edelleen yhteistä viisumipolitiikkaa	Asetus kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava	Komissio / neuvosto	Huhtikuu 2001	Neuvosto antoi maaliskuussa 2001 (komission ehdotuksesta) asetuksen, joka tuli voimaan 10. huhtikuuta 2001. Asetuksen 8 artiklan mukaisesti

¹⁹

Ks. myös taulukko kohdassa "Yhteistyön tehostaminen rikollisuuden vastaisessa toiminnassa".

	viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske			komissio antaa Romaniaa koskevan kertomuksensa viimeistään 30. kesäkuuta 2001 Komissio on esittänyt suositukset neuvotteluohjeiksi takaisinottosopimusten tekemisestä Hongkongin ja Macaon kanssa (ks. kohta 2.4)
	Viisumia myönnettäessä jäsenvaltioissa noudatettavat menettelyt ja edellytykset	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	Huhtikuu 2003	Suomi esitti kesäkuussa 2000 aloitteen yhteisen konsuliohjeiston määräyksiä koskevista täytäntöönpanotoimista Euroopan parlamentti antoi (hylkäävän) lausuntonsa maaliskuussa 2001 Neuvosto päätti huhtikuussa 2001 yhteisen konsuliohjeiston määräyksiä koskevista täytäntöönpanotoimista
	Yhtenäistä viisumia koskevat säännöt	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	Huhtikuu 2001	Pohdittava suhteessa ehdotuksiin, jotka koskevat oikeutta matkustaa jäsenvaltioiden alueella
	Yhtenäistä viisumin kaavaa koskevien teknisten määritelmien kehittäminen edelleen	Komissio / neuvosto	Lyhyen aikavälin toimenpiteet 2000–2002 – pitkän aikavälin toimenpiteet 2004	Komissio esitti maaliskuussa 2001 ehdotuksen yhtenäisestä viisumin kaavasta annetun asetuksen N:o 1683/95 muuttamisesta
	Sellaisen lomakkeen yhtenäinen kaava, johon kiinnitetään viisumi, kun jäsenvaltio ei tunnusta matkustusasiakirjaa	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	2001	Komissio esitti maaliskuussa 2001 ehdotuksen yhtenäisestä viisumin kaavasta annetun asetuksen N:o 1683/95 muuttamisesta (ks. ed. kohta)
	Ehdotus asetukseksi lentokentän kauttakulkuviisumista	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	Huhtikuu 2001	Maaliskuussa 1996 hyväksytty yhteinen toiminta siirretään mahdollisesti yhteisön toimivaltaan Suomi on tehnyt aloitteen lentokentän kauttakulkusäännöistä annettavasta asetuksesta
	Tiivistetään yhteistyötä kolmansissa maissa toimivien EU:n konsulaattien kesken	jäsenvaltiot	Käynnissä	Ks. yhteisen konsuliohjeiston VIII kohta ja 4. maaliskuuta 1996 annettu suositus
	Toimenpiteet, jotka koskevat vapautta liikkua jäsenvaltioiden alueella	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	Huhtikuu 2001	Puheenjohtajamaa Ranska teki heinäkuussa 2000 aloitteen liikkumisesta jäsenvaltioiden alueella pitkäaikaista oleskelua varten myönnetyn viisumin turvin Euroopan parlamentti antoi (hylkäävän) lausuntonsa tammikuussa 2001 Neuvosto antaa säädöksen toukokuun lopussa 2001 Puheenjohtajamaa Portugali teki kesäkuussa 2000 aloitteen viisumipakosta vapautettujen maiden kansalaisten liikkumisesta jäsenvaltioiden alueella Euroopan parlamentti antoi (hylkäävän) lausuntonsa maaliskuussa 2001

				Komissio esittää ehdotuksia vuoden 2001 alkupuoliskolla
Kehittää edelleen väärin asiakirjojen tunnistamista koskevaa yhteistä politiikkaa	Asiakirjojen tekeminen turvallisemmiksi ottamalla käyttöön matkustusasiakirjoja ja oleskelulupia koskevat vähimmäisvaatimukset	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	Huhtikuu 2001	Komissio esitti maaliskuussa 2001 ehdotuksen kolmansien maiden kansalaisille myönnettävän oleskeluluvan yhtenäisen kaavan siirtämisestä yhteisön toimivaltaan Neuvostossa kokoontuneet hallitusten edustajat antoivat lokakuussa 2000 päätöslauselman vähimmäisvaatimusten käyttöönottamisesta EU:n jäsenvaltioiden matkustusasiakirjojen turvaamiseksi väärennöksiltä Komissio esittää lokakuuhun 2001 mennessä ehdotuksen asetukseksi matkustusasiakirjojen turvaamisesta väärennöksiltä
	Helpotetaan väärin asiakirjojen tunnistamista kehittämällä koulutusta ja välineistöä	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	Käynnissä	Neuvosto antoi 29. huhtikuuta 1999 suosituksen henkilöstömäärästä ja laitevarustuksesta Neuvosto teki maaliskuussa 2000 päätöksen tietojenvaihdon parantamisesta Alan koulutusta koskevaa ohjelmaa on rahoitettu maaliskuussa 1998 hyväksytystä Odysseus-ohjelmasta
Tehostaa unionin ulkorajoilla tehtäviä tarkastuksia	Tiivis yhteistyö jäsenvaltioiden rajavontaviranomaisten välillä, mm. vaihto-ohjelmat ja teknologiansiirto	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	Huhtikuu 2001	Italia on ilmoittanut teettävänsä selvityksen yhteisten toimien kehittämismahdollisuuksista
	Yhteisen käsikirjan täytäntöönpanotoimien hyväksymismenettely	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot		Neuvosto teki marraskuussa 2000 (Ranskan aloitteesta) päätöksen yhteisen käsikirjan joidenkin osien luokituksen kumoamisesta Portugali teki aloitteen yhteisen käsikirjan määräyksiin liittyvistä täytäntöönpanotoimista Euroopan parlamentti antoi (hylkäävän) lausuntonsa maaliskuussa 2001 Neuvosto teki päätöksen huhtikuussa 2001
	Otetaan hakijamaat nopeasti mukaan tähän yhteistyöhön	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	Käynnissä	Asia etenee liittymisneuvottelujen myötä Asiaa käsiteltiin neuvoston kokouksen yhteydessä maaliskuussa 2001 pidetyssä EU:n ja ehdokasmaiden yhteisessä ministerikokouksessa
Siirtää Schengenin säännöstö yhteisön toimivaltaan	Siirretään Schengenin yleissopimuksen 2 artiklan 2 kohta yhteisön toimivaltaan (turvalauseke väliaikaisten rajatarkastusten sallimisesta sisärajoilla)	Komissio / neuvosto / jäsenvaltiot	2001	Komissio esittää ehdotuksen vuoden 2001 jälkipuoliskolla

6. UNIONIN KANSALAISSUUS

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus- aikataulu	Tilanne
Helpottaa unionin kansalaisten oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti unionin alueella	Direktiivi , jolla päivitetään ja tarkistetaan unionin kansalaisten maahantuloa, liikkumista ja oleskelua koskevia sääntöjä	Komissio / neuvosto / Euroopan parlamentti	2001	Komissio esittää ehdotuksen vuoden 2001 alkupuoliskolla
	Asetus matkustusasiakirjojen turvaamiseksi väärennöksiltä	Komissio / neuvosto / Euroopan parlamentti	2001	Komissio esittää ehdotuksen lokakuuhun 2001 mennessä
	Asetus EU:n kansalaisten ja heidän perheidensä yhdenmukaisesta oleskeluluvasta	Komissio / neuvosto / Euroopan parlamentti	2001	Komissio esittää ehdotuksen vuoden 2001 alkupuoliskolla
	Asetus EU:n kansalaisista ja muista yhteisöoikeuden alaisista henkilöistä koostuvien koululaisryhmien liikkumisen ja jäsenvaltioiden välisen siirtymisen helpottamisesta	Komissio / neuvosto / Euroopan parlamentti	2001	Komissio esittää ehdotuksen vuoden 2001 alkupuoliskolla
Tiedottaa unionin kansalaisuuteen kuuluvien oikeuksien toteutumisesta	Tiedonanto Euroopan parlamentin vaalien tuloksesta	Komissio	2000	Komissio antoi tiedonannon direktiivin 93/109/EY soveltamisesta Euroopan parlamentin vaaleissa kesäkuussa 1999 ("Toisessa jäsenvaltiossa asuvien Euroopan unionin kansalaisten äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa")
	Ensimmäinen raportti kunnallisvaaleista	Komissio	2001	Komissio esittää joulukuussa 2001 raportin kunnallisvaaleista
	Kolmas kertomus unionin kansalaisuudesta	Komissio	Vuoden 2000 loppuun mennessä	Komissio esittää raportin heinäkuuhun 2001 mennessä

7. YHTEISTYÖ HUUMEIDEN TORJUNNASSA

Huumausaineet ovat uhkana yhteisöjen ja yksilöiden turvallisuudelle, joten ongelma on pyrittävä ratkaisemaan kokonaisvaltaisella, monialaisella ja yhtenäisellä tavalla. Euroopan unionin huumausainestrategiasta kaudelle 2000-2004 tehdään Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen (EMCDDA) ja Europolin avulla sekä väli- että loppuarviointi.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus- aikataulu	Tilanne
Toteuttaa Helsingin Eurooppa-neuvoston hyväksymä EU:n huumausainestrategia vuosiksi 2000-2004	Kertomus Eurooppa-neuvostolle huumausaineiden torjuntaa koskevasta EU:n toimintasuunnitelmasta (2000-2004)		Kesäkuu 2000	Feiran Eurooppa-neuvosto hyväksyi kesäkuussa 2000 huumausaineiden torjuntaa koskevan Euroopan unionin toimintasuunnitelman (2000-2004) Komissio esittää heinäkuuhun 2001 mennessä tiedonannon toimintasuunnitelman toteuttamisesta
	Lujitetaan yhteistyötä Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksen ja Europolin kanssa erityisesti synteettisten huumeiden ja huumeiden esiasteiden alalla	Neuvosto / komissio / jäsenvaltiot		Komissio on esittänyt neuvostolle yhteisen toiminnan mukaisesti kertomukset gammahydroksivoihaposta (GHB) ja ketamiinista Neuvosto hyväksyi maaliskuussa 2001 komission kertomusten perusteella päätelmät gammahydroksivoihaposta ja ketamiinista Ruotsi on tehnyt aloitteet neuvoston päätösten tekemiseksi synteettisten huumeiden profiilin määrittämisestä rikosteknisten analyysien avulla sekä huumeäytteiden toimittamisesta; aloitteita käsitellään parhaillaan Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa toukokuun alussa 2001
	Kehitetään menetelmiä EU:n huumausainestrategian (2000-2004) arvioimiseksi	Neuvosto ja parlamentti komission ehdotuksesta		Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus kehittää vuoden 2001 aikana menetelmiä huumausaineiden torjunnan arvioimiseksi
	Huumekauppaa koskevat yhteiset määritelmät, kriminalisointi ja seuraamukset ²⁰	Neuvosto komission ehdotuksesta	Huhtikuu 2001	Komission selvitys huumekauppaa koskevista EU:n jäsenvaltioiden laeista ja asetuksista valmistui maaliskuussa 2001 Komissio esittää vuoden 2001 alkupuoliskolla ehdotuksen puitepäättökseksi huumekauppaan liittyvän rikollisen toiminnan tunnusmerkistöä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta

²⁰

Ks. myös taulukko kohdassa "Eräiden rikollisuuden muotojen torjuminen".

	Kehitetään poliisi-, tulli- ja oikeudellista yhteistyötä huumekaupan estämiseksi ja torjumiseksi	Neuvosto komission ehdotuksesta tai jäsenvaltion aloitteesta		Euroopan parlamentin vaadittua uuden budjettikohdan perustamista komissio ehdotti alustavassa talousarvioesityksessä vuodelle 2001 miljoonan euron määrärahaa huumeiden torjuntaan liittyviä valmistelutoimia varten
--	--	--	--	--

8. ULKOISEN TOIMINNAN VAHVISTAMINEN

Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luomiseksi on käytettävä tehokkaasti ja yhdenmukaisesti kaikkea Euroopan unionilla erityisesti ulkosuhteiden alalla käytettävissä olevaa toimivaltaa ja välineitä. Oikeus- ja sisäasiakysymykset on otettava huomioon muiden unionin politiikkojen ja toimien määrittelyssä ja täytäntöönpanossa.

Tavoite	Toteutettava toiminta	Vastuutahot	Toteutus-aikataulu	Tilanne
Kaikkia unionilla erityisesti ulkosuhteiden alalla olevia toimivaltuuksia ja välineitä on käytettävä tehokkaasti ja yhdenmukaisesti. Oikeus- ja sisäasiakysymykset on otettava huomioon muiden unionin politiikkojen ja toimien määrittelyssä ja täytäntöönpanossa	Feiran Eurooppa-neuvosto määrittelee selkeät painopistealueet, poliittiset tavoitteet ja toimenpiteet oikeus- ja sisäasioissa toteutettavan unionin ulkoisen toiminnan alalla	Neuvosto laatii suosituksia tiiviissä yhteistyössä komission kanssa	Kesäkuu 2000	Feiran Eurooppa-neuvosto hyväksyi kesäkuussa 2000 neuvoston ja komission laatiman selvityksen Euroopan unionin oikeus- ja sisäasioiden alan ulkoista toimintaa koskevista painopisteistä, jotka on liitettävä unionin ulkopoliittikkaa koskevaan kokonaisstrategiaan osana vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen muodostamista

9. MUUT VIREILLÄ OLEVAT ALOITTEET

JÄSENVALTIO	NIMI	YHTEYS TAMPEREEN PÄÄTELMIIN TAI WIENIN TOIMINTASUUNNITELMAAN Tilanne
Suomi	Neuvoston asetus jäsenvaltioiden välisistä velvoitteista kolmansien maiden kansalaisten takaisinotossa	Ks. Maahanmuuttovirtojen hallinta Euroopan parlamentti antoi [hylkäävän] lausuntonsa toukokuussa 2000 Asian käsittely neuvostossa on keskeytynyt
Saksa	Neuvoston päätöslauselma jäsenvaltioiden sitoutumisesta vaihtamaan laitonta maahanmuuttoa ja ihmisten salakuljetusta koskevia tietoja CIREFI:n ennakkovaroitusjärjestelmän yhteydessä	Ks. Maahanmuuttovirtojen hallinta
Ranska	Neuvoston asetus (EY) lasten tapaamisoikeutta koskevien tuomioiden vastavuoroisesta täytäntöönpanosta	Ks. Oikeuden päätösten vastavuoroinen tunnustaminen yksityisoikeudellisissa asioissa Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa joulukuussa 2000 Asiaa käsiteltiin neuvostossa marraskuussa 2000 Komissio hyväksyi perheoikeutta käsittelevän valmisteluasiakirjan 27. maaliskuuta 2001
Saksa / Belgia / Ranska	Neuvoston päätös asiakirjatodisteita koskevan atk-järjestelmän perustamisesta tullivalvontaa varten	Ks. Yhteistyön tehostaminen rikollisuuden vastaisessa toiminnassa
Suomi	Neuvoston suositus DNA-analyysitulosten vaihdosta	Neuvosto antaa suosituksen toukokuun lopussa 2001
Ranska	Puitepätös oikeusalan koulutusta koskevan eurooppalaisen verkoston perustamisesta	Keskustelut käynnissä Euroopan parlamentti antaa lausuntonsa toukokuussa 2001
Ruotsi	Neuvoston säädös Europolin henkilöstösääntöjen muuttamisesta	Neuvosto antoi maaliskuussa 2001 säädöksen Europolin henkilöstösääntöjen muuttamisesta
Ruotsi	Neuvoston päätös Europolin työntekijöiden palkkauksen ja lisien mukauttamisesta	Neuvosto antaa säädöksen toukokuun lopussa 2001
Ranska	Neuvoston suositus tärkeisiin henkilöihin kohdistuvien terrorismiuhkausten analyysista	Ks. Eräiden rikollisuuden muotojen torjuminen
Ranska	Neuvoston päätös viisumien myöntämishdoista jäsenvaltioissa	Ks. Unionin sisä- ja ulkorajoihin liittyvät kysymykset Yhteistä konsultiohjeistoa koskevan oikeusvälineen säätämisestä keskustellaan